

Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta
katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

POSUDEK
oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení absolventa: Monika Plecítá
Téma diplomové práce: Vliv dálnice D5 na rozvoj Rokycan
Oponent diplomové práce: Mgr. Petra Vondráčková

Posudek oponenta:

Předkládaná diplomová práce Moniky Plecíté se na 76 stranách textu věnuje nepřímému působení dálnice D5 na rozvoj města Rokycany, a to prostřednictvím analýzy statistických dat, řízených rozhovorů s představiteli města a také prostřednictvím dotazníkového šetření, jehož respondenty jsou podnikatelské subjekty působící v Rokycanech. Jedná se tedy o diplomovou práci, která svým tématem, ale i metodikou navazuje na dřívější bakalářské či diplomové práce vypracované na KSGRR.

Diplomová práce je strukturována do 7 kapitol včetně úvodu a závěru. V úvodní kapitole si autorka stanovila jednu výzkumnou otázku, na níž navazují 4 hypotézy, jejichž potvrzením/vyvrácením by se měla její práce zabývat (str. 9). Hypotézy mají dobrý obsahový základ a pro řešení daného tématu má jejich stanovení smysl, nicméně některé jejich pasáže jsou naformulovány neobratně a příliš složitě.

Druhá kapitola se zabývá teoretickým zarámováním diplomové práce. Obsah kapitoly však působí nekompaktně a místy nepromyšleně. Např. druhý odstavec na str. 12 nejprve pojednává o pozornosti, která byla v „ostatních podobných pracích“ věnována teoretickým přístupům, načež druhá část odstavce se zabývá výhodami výběru z několika druhů veřejné dopravy a kvalitou dopravní obslužnosti v Rokycanech. Kapitola 2.1 je věnována popisu lokalizačních teorií a teorií regionálního rozvoje, které chápaly dopravní dostupnost, či modernizovanou dopravní infrastrukturu jako rozvojový faktor. Autorka pojala kapitolu pouze jako výčet teorií, který navíc není vždy přehledný (autorka nepředstavuje jednotlivé teorie chronologicky, není zcela jasné, kdo je autorem té či oné teorie - viz např. str. 14). Kapitola 2.3 je věnována úloze dopravní infrastruktury v LRR. Autorka si správně všimá možného odlišného působení dopravní infrastruktury v závislosti na typu regionu, jímž prochází. Dopouští se však i několika nepřesností či nesrozumitelných formulací:

- např. str. 17: „Přesto ve světě i u nás bývá vžitá představa, že kvalitní dálniční i silniční síť podníti a povzbudí ekonomický rozvoj.“ - S tvrzením nelze plně souhlasit, neboť v zahraniční literatuře již řadu let převládá kritický názor na možné vlivy DI na regionální rozvoj.
- na str. 18 autorka pak uvádí jako opak vyspělého regionu region venkovský.
- na str. 19 píše také např.: „V ekonomické úrovni regionů s podobnou dopravní dostupností se nacházejí velké rozdíly, zatímco některé regiony na podobné úrovni mají odlišnou dopravní dostupnost. Záleží například na různé vládní podpoře firem.“

Problematické je také popsání typů vlivů dálnic na regionální rozvoj (distributivní vs. generativní; dočasné vs. dlouhodobé, přímé vs. nepřímé). Část z nich je zmíněna již v kapitole 2.3, převážná část však až v kapitole 2.4 Dopady dopravní infrastruktury na region.

Třetí kapitola diplomové práce se věnuje metodám výzkumu. Její první podkapitola (11 stran) se zabývá vymezením sledovaného území (města Rokycany), avšak také podrobnou charakteristikou vymezeného území, která obsahuje řadu informací, jež nejsou pro další orientaci v diplomové práci nutné (např. podíl lesních ploch). Tuto část by bylo navíc vhodnější vložit do kapitoly 4, jež se věnuje analýze území. Součástí první podkapitoly je také kapitola 3.1.3 Vývoj dopravních sítí a charakteristika dálnice D5. Tato kapitola se zabývá historickým vývojem dopravních sítí v Evropě a mimo jiné také významnými objevy, které ovlivnily rozvoj automobilového průmyslu. Vzhledem k tématu předkládané práce si však nejsem jistá, zda je nutné této problematice věnovat 3 strany textu (tj. stejně jako teoriím RR). Metodikou výzkumu se zabývá kapitola 3.2, jež je věnována metodice řízených rozhovorů s představiteli města a metodice dotazníkového šetření mezi podnikateli. Metodika je popsána dobře, vyzdvihnout lze aktivní přístup autorky k získání dat o pobočkách firem v Rokycanech.

Čtvrtá kapitola se skládá ze dvou částí, kap. 4.1 Výčet faktorů a jejich analýza a kap. 4.2 Souvislost a analýza vlivu dálnice a zkoumaných faktorů. Rozdělení na dvě podkapitoly mi nepřijde šťastné, neboť na jedné straně dochází k opakování stále stejných informací (trendů v datech), a na straně druhé autorka pracuje v každé podkapitole s daty z jiných let. Autorka dává více prostoru textu a jen omezeně využívá tabulky a grafy, bohužel často v neprospěch srozumitelnosti práce. I v této kapitole se dopouští chyb:

- pro zobrazení míry nezaměstnanosti v okresech Plzeňského kraje v letech 2007 a 2008 autorka zcela nevhodně vybrala spojnicový graf (viz Graf č. 3; str. 42),
- ukazatel kvality lidských zdrojů chápe autorka stejně jako index vzdělanosti, ačkoliv ukazatel kvality lidských zdrojů je běžně uváděn jako agregovaný ukazatel zahrnující např. index vzdělanosti, index ekonomické aktivity, indikátor podnikatelské aktivity apod.

Relativně malá pozornost je v kapitole věnována vyjízdce (změně její intenzity a směrů), která je faktorem, jež je výstavbou dálnic ovlivněn nejvíce.

V kapitole 5 přináší autorka závěry z řízených rozhovorů s bývalými starosty a současným místostarostou města Rokycany. Názory jsou zapracovány do textu, k lepší přehlednosti by přispělo vložení tabulky či schématu, které by jasně demonstrovalo shodné či odlišné názory představitelů místní samosprávy.

Šestá kapitola přináší závěry dotazníkového šetření mezi podnikateli. Šetření se skládalo z 6 otevřených otázek a bylo jim osloveno 48 subjektů. Právě volba pouze otevřených otázek ztížila autorce jejich interpretaci (kap. 6.3), a tak místo generalizujících tabulek zvolila pouze interpretaci popisem. Kapitola se tak stala dlouhou a relativně nepřehlednou. K nepřehlednosti také přispívá uvádění dat za firmy zařazené do dotazníkového šetření a za firmy, které dotazník vyplnily.

Přínosem práce je kapitola 7.1, v níž autorka porovnává výsledky své práce s DP Čierného a BP Hosnedlové, které se zabývaly vlivem dálnice D5 na Žebrák a SO ORP Tachov. Autorka na základě 10 ukazatelů porovnává jednotlivé lokality a určuje, kde měla dálnice D5 na rozvoj největší vliv a co její působení podnítilo. Drobnou chybou je zobrazení nejlepších hodnot dosažených indikátorů modrou a nejhorších hodnot červenou barvou. Pokud si této informace čtenář v textu nepovšimne, automaticky vyhodnocuje tabulku č. 8 (str. 66) opačně.

Závěrem práce je kapitola 7.2. Autorka zde shrnuje výsledky své diplomové práce, odpovídá na výzkumné otázky a navrhuje další možnosti výzkumu dané problematiky.

Po formální stránce je diplomová práce Moniky Plecité na podprůměrné úrovni. Autorka se sice dopouští jen nízkého počtu překlepů a gramatických chyb, nicméně z důvodu stylistické nevyzrálosti (nepozornosti) autorky je práce nepřehledná a zejména v první polovině je pro čtenáře těžko uchopitelná. Problémem jsou také časté nepřesnosti v textu, používání nevhodných slovních spojení či obrátů, která nejsou ve vědecké práci žádoucí a které čtenáři ztěžují věnovat se pouze obsahové stránce diplomové práce. Jako příklady lze uvést:

- pohodlná dopravní dostupnost - str. 24
- bývalý okres Rokycany - str. 24; ačkoliv byly zrušeny okresní úřady a nikoliv okresy
- zářijové komunální volby 2010 - str. 48
- pracovní velikost - str. 46; místo relativní pracovní velikost, špatně opsáno z Hampla 2005

Z pohledu oponenta předkládaná práce Moniky Plecité nespĺňuje nároky kladené na diplomové práce, a proto ji nedoporučuji k obhajobě. Důvodem jsou výše popsané připomínky a komentáře vztahující se jak k formální, tak obsahové úrovni práce.

V Pardubicích dne 12. 9. 2010

Mgr. Petra Vondráčková